Dosarul nr.3-3042/2023

Republica Moldova
H O T Ă R Î R E
În numele Legii

26 februarie 2025 mun. *****

Judecătoria ***** (sediul Centru)
Instanţa compusă din
Preşedinte de şedinţă, judecător Vitalii Ciumac
Grefier Aliona Busuioc

examinînd în şedinţă de judecată publică acțiunea depusă de Vitalie Voznoi împotriva Parlamentului Republicii Moldova, Comisia Agricultură și Industrie Alimentară, Comisia Mediu, Climă și Tranziție Verde și Iulia Dascăl privind contestarea actelor administrative,

A C O N S T A T A T :

Argumentele participanților la proces.

Reclamantul Vitalie Voznoi s-a adresat în instanța de contencios administrativ cu cererea de chemare în judecată nominalizată. În motivarea acțiunii a indicat reclamantul că, la data de 28.06.2023, pe site-ul Parlamentului RM a apărut primul anunţ cu privire la organizarea consultărilor publice pe marginea proiectului de lege privind protecţia animalelor, nr.***** din 19.06.2023.

In anunţul a fost indicat termenul limită pentru acceptarea amendamentelor până la 18 iulie 2023. Totodată, la 28.06.2023, pe site-ul Parlamentului RM a apărut un alt anunţ cu privire la faptul, că deputata Iulia Dascălu, membra Comisiei mediu, climă şi tranziţie verde, organizează consultări publice asupra proiectului de lege privind protecţia animalelor, înregistrat în Parlament cu nr. ***** din 19.06.2023. Consultările se vor desfăşura miercuri, 5 iulie 2023, cu începere de la ora 16:00, în incinta Parlamentului Republicii Moldova, biroul 114: https://new.parlament.md/ns-newsarticle-consult%C4%83ri-mtblice-asupra-proiectuhii-de-lege-privind-vrotec%C8%9Bia-aniMalelor. nspx.

Pe data de 03.07.2023, reclamantul Vitalie Voznoi a expediat în adresa Comisiei mediu, climă şi tranziţie verde din cadrul Parlamentului RM o cerere privind includerea lui în lista persoanelor cointeresate care, în mod prioritar, ar trebui să fie informaţi cu privire la procesul decizional în Parlamentul Republicii Moldova asupra proiectului Legii privind protecţia animalelor, înregistrat în Parlament cu nr.***** din 19.06.2023. Totodată, reclamantul Vitalie Voznoi a rugat ca să fie informat despre toate consultările publice iniţiate cu privire la proiectul de lege respectiv, precum şi ca să fie inclus în lista participanţilor la discuţiile publice organizate de Comisia parlamentară mediu, climă şi tranziţie verde pe data de 05 iulie 2023, ora 16:00,

asupra proiectului Legii privind protecţia, animalelor, înregistrat în Parlament cu nr. ***** din 19.06.2023.

Pe data de 05.07.2023, a fost desfăşurat un eveniment numit de organizatorii acestuia ca „consultări publice asupra proiectului de lege privind protecţia animalelor, înregistrat în Parlame it cunr. ***** din 19.06.2023".

Pe data de 17.07.2023, reclamantul Vitalie Voznoi a expediat în adresa Comisiei agricultură şi industrie alimentară din cadrul Parlamentului RM o cerere cu anexarea listei recomandărilor şi enumerarea încălcărilor de procedură. Totodată, reclamantul a rugat: anularea procedurii actuale de consultare publică şi iniţierea unei noi proceduri, eliminând încălcările de mai sus şi asigurând respectarea prevederilor Legii 239/2008 privind transparenţa în procesul decizional; acceptarea spre examinare recomandărilor propuse în Anexa nr.1 la prezenta cerere; în termenul specificat, întocmirea unui tabel de divergenţe şi transmiterea acestuia prin email-ul indicat, în calitate de partea interesată, cu reacţiile organizatorilor consultărilor publice. Sau informarea despre ziua şi ora în care poate familiza personal cu cazul şi cu tabelul de divergenţe; desfăşorarea consultărilor publice reale în cadrul unei şedinţe publice deschise, în conformitate cu art.13 din Legea 239/2008, precum şi a enumerat încălcările comise de organizatori.

Pe data de 11.08.2023, reclamantul Vitalie Voznoi a primit un răspuns de la Comisia agricultură şi industrie alimentară din 24.07.2023, în care a fost menţionat că proiectul de lege nr.*****/2023 este pe agenda de lucru a Comisiei, expuneri pe marginea acestuia vor fi confom procedurilor stabilite în Regulamentul Parlamentului, adoptat prin Lege nr.797-XIII din 02.04.1996; pe marginea proiectului de lege prin avizele sale se vor expune Guvernul, Centrul Naţional Anticorupţie şi Direcţia generală juridică a Secretariatului Parlamentului, iar obiecţiile, propunerile şi recomandările parvenite vor fi examinate de Comisie în comun cu autorii iniţiativei legislative şi părţile interesate. Nu a fost expus nimic despre recomandările propuse de reclamantul sau încălcările comise de organizatorii.

Pe data de 15.08.2023, reclamantul Vitalie Voznoi a primit un răspuns de la Comisia mediu, climă şi tranziţie verde, în care a fost menţionat că Comisia, a fost sesizată în fond pentru prezentarea Coraportului asupra proiectului de lege nominalizat, în conformitate cu articolul 27 din Regulamentul Parlamentului adoptat prin Legea nr.797/1996, îl va examina prin prisma domeniilor de activitate ale acesteia stabilite la punctul 10 al Hotărârii Parlamentului nr.72/2019 la începutul sesiunii toamnă - iarnă a anului 2023. Dacă Comisia va decide organizarea consultărilor publice pe marginea proiectului de lege nr.***** din 19 iunie 2023 privind protecţia animalelor, atunci va fi plasat anunţul respectiv pe site-ul oficial al Parlamentului, şi solicitantul va fi informat cu referire la acest fapt conform solicitării. Nu a fost expus nimic despre recomandările propuse de reclamantul sau încălcările comise de organizatorii.

Pe data de 16.09.2023, reclamantul a depus o cerere prealabilă comună în adresa pârâţilor, în care a remercat încălcările şi a solicitat: în termen de 15 zile, amplasarea tuturor documentelor aferente, inclusiv textul iniţial al proiectului de lege; includerea reprezentanţilor ai ONG-urilor pentru protecţia animalelor, precum şi CALM, în grupul de lucru pentru simplificarea procesului de consultare publică; prezentarea studiului de fezabilitate al proiectului, inclusiv sursele de finanţare pentru activităţi şi acţiuni specificate în proiectul de lege; publicarea tabelului divergenţilor, cu reacţiile organizatorilor; informarea solicitanţilor despre măsurile luate în termenele prevăzute de legislaţia în vigoare.

Pe data de 04.10.2023, reclamantul a primit un răspuns din 29.09.2023 de la Comisia agricultură şi industrie alimentară, în care a fost menţionat că, proiectul de lege nr.*****/2023 este pe agenda de lucru a Comisiei şi urmează să se expună pe marginea acestuia conform

procedurilor stabilite în Regulamentul Parlamentului, adoptat prin Legea nr.797-XIII din 02.04.1996; pe marginea proiectului de lege prin avizele sale s-au expus Centrul Naţional Anticorupţie şi Direcţia generală juridică a Secretariatului Parlamentului; proiectul de lege urmează a fi supus unei reexaminări minuţioase cu antrenarea autorităţilor din domeniul respectiv, precum şi cu luarea în considerare a obiecţiilor şi sugestiilor din aviz, şi în contextul corespunderii acestuia rigorilor de tehnica legislativă prevăzute în Legea nr.100/2017; Comisia nu a participat la elaborarea şi definitivarea proiectului de lege, iar acţiunile întreprinse de autori până la intrarea acestuia în procedură legislativă nu ţin de competenţa Comisiei; Comisia va supune examinării proiectul de lege doar în condiţiile avizului pozitiv al Guvernului.

Răspunsul la cererea prealabilă de la Comisia mediu, climă şi tranziţie verde reclamantul nu a primit.

Conform art.34 din Constituţie, (1) Dreptul persoanei de a avea acces la orice informaţie de interes public nu poate fi îngrădit. (2) Autorităţile publice, potrivit competenţelor ce le revin, sunt obligate să asigure informarea corectă a cetăţenilor asupra treburilor publice şi asupra problemelor de interes personal.

Potrivit prevederilor art.5 din Codul administrativ, activitatea administrativă reprezintă totalitatea actelor administrative individuale şi normative, a contractelor administrative, a actelor reale, precum şi a operaţiunilor administrative realizate de autorităţile publice în regim de putere publică, prin care se organizează aplicarea legii şi se aplică nemijlocit legea.

Reclamantul consideră că pârâta Comisia mediu, climă şi tranziţie verde şi-a încălcat dreptul la informare neoferind nici un răspuns la cererea prealabilă din 16.09.2023, care ar putea soluţioneze, având competenţiile corespunzătoare.

Totodată, reclamantul consideră că, pârâta Comisia agricultură şi industrie alimentară şi-a încălcat dreptul la informare, oferind un răspuns necorespunzător la cererea prealabilă din 16.09.2023 - adică, un răspuns formal şi nu pe fondul cererii prealabile, care ar putea soluţioneze, având competenţiile corespunzătoare

Solicită reclamantul admiterea acțiunii, constatarea încălcării dreptului reclamantului la informare, comise de către pîrîți; constatarea încălcării dreptului reclamantului la participare, comise de către pîrîți; obligarea pîrîților de a prezenta reclamantului informațiile solicitare.

În ședința de judecată atît reclamantul Vitalie Voznoi cît și avocatul acestuia, avocat în bază de mandat Petru Răileanu, au susținut pretențiile din acțiune și au solicitat admiterea integrală a acestora. Suplimentar reclamantul a mai solicitat constatarea încălcării procesurii de efectuare a ședinței Comisiei.

Prin **referința** depusă autoritatea pîrîtă, Parlamentul Republicii Moldova, nu a recunoscut pretențiile din acțiunea depusă de Vitalie Voznoi și a solicitat respingerea acesteia ca fiind una neîntemeiată. În motivarea poziției sale, indică partea pîrîtă că, la 19.06.23 în secretariatul Parlamentului, a fost înregistrată iniţiativa legislativă nr.***** cu privire la protecţia animalelor - autori un grup de deputaţi: Dascălu Iulia, Dan Perciun, Coşeru Ina, Cuşnir Mariana, Gavrouc Vitali, Cojocari Evghenia, Munteanu- Pojoga Angela, Carp Lilian.

Conform rezoluţiei preşedintelui Parlamentului, pentru examinarea proiectului de lege nr.***** din 19.06.23, comisia de bază a fost desemnată Comisia agricultură şi industrie alimentară, iar în calitate de comisie coraportoare - a fost desemnată Comisia mediu, climă şi tranziţie verde.

Proiectul de lege nr.***** din 19.06.23 se află până în prezent în procedura legislativă, dosarul proiectului de lege completându-se pe parcurs cu avizele autorităţilor de resort ale căror competenţă are tangenţă directă sau indirectă cu obiectul de reglementare a proiectului, cu acte

privind efectuarea expertizelor, inclusiv expertiza anticorupţie, urmând a fi organizate şi audieri sau consultări publice cu invitarea tuturor persoanelor responsabile şi interesate.

Circumstanţele adresării reclamantului din 03.07.2023 sunt următoarele: la 03.07.23, reclamantul a expediat prin e-mail o cerere către Parlamentul RM, destinatar fiind indicată Comisia mediu, climă şi tranziţie verde. În cererea depusă, reclamantul solicita: includerea Reclamantului în lista persoanelor cointeresate care, în mod prioritar, ar trebui să fie informaţi cu privire la procesul decizional asupra proiectului de lege nr.***** din 19.06.23; de a fi informat despre toate consultările publice iniţiate de Comisie; de a fi inclus în lista participanţilor la consultările publice organizate de Comisia parlamentară mediu, climă şi tranziţie verde pe data de 05.07.23, ora 16:00, asupra proiectului de lege nr.***** din 19.06.23.

Menționează că cererea reclamantului a intrat în Comisia mediu, climă şi tranziţie verde în aceiaşi zi, adică pe 03.07.23, pentru ca ulterior, la 15.08.23, Comisia a răspuns petiţionarului.

Remarcă că la 28.06.23, unul din autorii proiectului de lege nr.***** din 19.06.23 - dna Iulia Dascălu, membra Comisia mediu, climă şi tranziţie verde, deputată, a informat publicul prin intermediul site-ul Parlamentului RM despre faptul organizării de către autorii proiectului de lege nr.*****/2023 a consultărilor publice. Consultările publice asupra proiectului de lege privind protecţia animalelor nr.***** din 19.06.23, în conformitate cu art.27 Legea nr.797-XIII din 02.04.1996, urmau a fi desfăşurate miercuri, 05.07.23, cu începere de la ora 16:00, în incinta Parlamentului RM, biroul 114.

Astfel, toată informaţia privind organizarea consultărilor publice pe 05.08.23 era transmisă dnei deputat, care respectiv era atît iniţiatorul, cît şi organizatorul nemijlocit al evenimentului, avînd în competenţa sa întocmirea listei participanţilor la eveniment, dar şi informarea doritorilor de a participa la consultările publice respective privind acceptarea lor.

Aşa, pe data de 05.07.23, deputata Iulia Dascălu, a desfăşurat consultările publice asupra proiectului de lege privind protecţia animalelor, înregistrat în Parlament cu nr.***** din 19.06.23, moderând respectiv toate aspectele de organizare şi desfăşurare a evenimentului.

Astfel, subliniază, că „consultările publice din 05.08.23” au fost organizate şi desfăşurate de către autorii proiectului de lege dat şi nu de către Comisia mediu, climă şi tranziţie verde - organ de lucru al Parlamentului.

În acelaşi timp, reclamantul a primit răspuns de la Comisia mediu, climă şi tranziţie verde, în care a fost menţionat că Comisia este responsabilă de prezentarea Coraportului asupra proiectului de lege nominalizat, în conformitate cu art. 27 din Regulamentul Parlamentului adoptat prin Legea nr.797/1996. De asemenea, Comisia a menţionat că prin prisma domeniilor de activitate ale acesteia stabilite la punctul 10) al Hotărârii Parlamentului nr.72/2019, va examina proiectul de lege nr.*****/2023 la începutul sesiunii toamnă - iarnă a anului 2023. În răspunsul Comisiei s-a subliniat, că dacă Comisia va decide organizarea consultărilor publice pe marginea proiectului de lege nr.*****/2023, atunci anunţul respectiv va fi plasat pe site-ul oficial al Parlamentului, iar solicitantul va fi informat cu referire la acest fapt.

Circumstanţele cererii reclamantului din 17.07.23 sunt următoarele: la 17.07.23, reclamantul a expediat prin e-mail o cerere deja în adresa Comisiei agricultură şi industrie alimentară din cadrul Parlamentului RM, solicitând: anularea procedurii actuale de consultare publică şi iniţierea unei noi proceduri, acceptarea spre examinare a recomandărilor propuse de reclamant în Anexa 1 la cererea sa; întocmirea unui tabel de divergenţe şi transmiterea acestuia la email-ul reclamantului; desfăşurarea consultărilor publice reale în cadrul unei şedinţe publice deschise a Comisiei parlamentare de profil.

La 24.07.23, Comisia agricultură şi industrie alimentară a dat răspuns reclamantului, menţionând că proiectul de lege nr.*****/23 este pe agenda de lucru a Comisiei, iar expunerile pe marginea acestuia vor fi conform procedurilor stabilite în Regulamentului Parlamentului adoptat prin Legea m.797-XIII din 02.04.1996. De asemenea, Comisia a menţionat, că pe marginea proiectului de lege urmează a se expune prin avizele sale Guvernul, Centrul Naţional Anticorupţie şi Direcţia Generală Juridică a Secretariatului Parlamentului, iar obiecţiile, propunerile şi recomandările parvenite vor fi examinate de Comisie în comun cu autorii iniţiativei legislative şi cu părţile interesate.

La data 13.07.23, în conformitate cu art.47 alin.(8) din Legea nr.797/1996, pe site-ul Parlamentului RM a fost postat textul în limba rusă a proiectului de lege nr.*****/2023.

Privind cererea prealabilă nr. 1831/ACC-4619 din 16.09.2023, menționează că, la 18.09.23, reclamantul a depus prin e-mail cerere prealabilă în adresa Parlamentului RM, în care a remarcat pretinsele încălcări, solicitând: amplasarea pe saitul Parlamentului textul iniţial al proiectului de lege cu toate documentele aferente; includerea reprezentanţilor ONG-urilor şi a Congresului Autorităţilor Locale din Moldova în grupul de lucru asupra proiectului de lege nr.*****/2023; prezentarea studiului de fezabilitate al proiectului, inclusiv sursele de finanţare pentru activităţile şi acţiunile specificate în proiectul de lege; publicarea tabelului divergenţilor constatate la proiectul de lege, cu aprecierile autorilor şi organelor de lucru ale Parlamentului; informarea solicitantului despre măsurile luate în termenele prevăzute de legislaţia în vigoare.

La 29.09.23, Comisia agricultură şi industrie alimentară, care este comisia de profil, a răspuns reclamantului, în care a menţionat că proiectul de lege nr.*****/2023 este pe agenda de lucru a Comisiei, urmând a se expune pe marginea acestuia conform procedurilor stabilite în Regulamentul Parlamentului, adoptat prin Lege nr.797-XIII din 02.04.1996.

Totodată, Comisia a remarcat că asupra proiectului de lege încă nu s-a expus Guvernul RM, dar conform prevederilor art.58 alin.(2) ale Legii nr.797/1996, Comisia va supune examinării proiectul de lege dat doar în condiţiile avizului pozitiv al Guvernului - fapt condiţionat de art.131 alin.4 din Constituţie.

De asemenea, Comisia de profil a menţionat, că acţiunile întreprinse de autorii proiectului de lege nr.*****/2023 în vederea consultării opiniei societăţii civile nu intervin în competenţa Comisiei, dar nici nu o substituie.

Relevă că răspunsul a fost oferit reclamantului de către Comisia de profil, fiindcă Comisia mediu, climă şi tranziţie verde este comisia coraportoare cu referire la proiectul de lege nr.*****.2023.

Constată că, conform circumstanţelor de fapt expuse supra, pârâtul nu a admis careva nerespectări a prevederilor legale sau/şi a normelor procedurale în cazul adresărilor respective ale reclamantului, inclusiv nu poate fi constatată careva încălcări a dreptului la informare şi participare ale reclamantului de către pârât.

Cu referire la procedura legislativă, indică că, în conformitate cu art.73 din Constituţie, dreptul de iniţiativă legislativă aparţine deputaţilor în Parlament, Preşedintelui RM, Guvernului şi Adunării populare a unităţii teritoriale autonome Găgăuzia.

Conform prevederilor art.47 alin.(2) din Legea 797/1996, în exerciţiul dreptului de iniţiativă legislativă, deputaţii şi Preşedintele RM prezintă Parlamentului proiecte de acte legislative şi propuneri legislative, iar Guvernul şi Adunarea Populară a unităţii teritoriale autonome Găgăuzia - proiecte de lege şi de hotărâri în contextul expus supra, conform prevederilor art.49 din Legea nr.797/1996, Preşedintele Parlamentului înaintează proiectului actului legislativ sau propunerea legislativă spre examinare comisiei permanente sesizate în fond,

de competenţa căreia ţin acestea, or, în caz de necesitate, Preşedintele Parlamentului solicită altor comisii permanente prezentarea unor corapoarte.

Astfel, conform prevederilor art.21 alin.(1) lit.e) din Legea nr.100/2017, la moment proiectul de lege nr.*****/2023 se află la etapa examinării proiectului actului administrativ, şi anume, etapa avizării proiectului actului normativ de către autorităţile a căror competenţă are tangenţă directă sau indirectă cu obiectul de reglementare a proiectului actului normativ (în primul rând al Guvernului RM, or potrivit prevederilor art.131 alin.(4) din Constituţie, orice propunere legislativă sau amendament care atrag majorarea sau reducerea veniturilor bugetare sau împrumuturilor, precum şi majorarea sau reducerea cheltuielilor bugetare pot fi adoptate numai după ce sânt acceptate de Guvern), etapa efectuării expertizelor, inclusiv după caz, a expertizei de compatibilitate cu legislaţia Uniunii Europene şi a expertizei grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activităţii de întreprinzător, etapa consultărilor publice.

Cu referire la adresarea reclamantului din 03.07.23, explică că, potrivit prevederilor art.52 alin.(1) din Constituţie, cetăţenii au dreptul să se adreseze autorităţilor publice prin petiţii formulate numai în numele semnatarilor.

În conformitate cu art.9 alin.(1) al Codului Administrativ, prin petiţie se înţelege orice cerere, sesizare sau propunere adresată unei autorităţi publice de către o persoană fizică sau juridică.

Cu referire la cererea reclamantului din 17.07.23, menționează pîrîtul că, în conformitate cu art.47 alin.(8) din Legea nr.797/1996, proiectul actului legislativ se prezintă în limba română împreună cu limba rusă. În acest context, este de menţionat că Secretariatul Parlamentului la data de 13.07.23 a postat în spaţiul public textul iniţial al proiectului nr.*****/2023 în limba rusă.

Conform prevederilor art.6o alin.(i) şi alin.(2) lit.b) şi c) ale Codului Administrativ, termenul general în care o procedură administrativă trebuie finalizată este de 30 de zile, dacă legea nu prevede altfel. Aşa, termenul general curge de la: data înregistrării cererii de către autoritatea ierarhic superioară sau de cea de control, și - data înregistrării cererii complete.

Cu referire la cererea repetată nr.1831/ACC-4619 din 16.09.23, explică autoritatea pîrîtă că, în conformitate cu art.165 alin.(1) al Codului Administrativ, cererea prealabilă se depune în termen de 30 de zile de la comunicarea sau notificarea actului administrativ individual ori a respingerii petiţiei.

Conform art.166 din Codul administrativ, cererea prealabilă poate fi depusă numai dacă persoana îşi revendică drepturile încălcate prin emiterea sau respingerea emiterii unui act administrativ individual.

Comisia agricultură şi industrie alimentară a răspuns la cererea prealabilă conform prevederilor art. 167 alin.(3) Cod Administrativ şi a soluţionat cererea prealabilă a reclamantului în termen de 15 zile calendaristice.

Conform prevederilor art.58 alin.(2) ale Legii nr.797/1996, avizul Guvernului este obligatoriu la proiectele de acte legislative sau la amendamentele care atrag majorarea sau reducerea veniturilor bugetare sau a împrumuturilor, precum şi majorarea sau reducerea cheltuielilor bugetare.

Consideră cererea de chemare în judecată depusă de reclamant drept una nefondată şi neîntemeiată.

În ședința de judecată reprezentantul Parlamentului Republicii Moldova, reprezentant în bază de procură Valeriu Kuciuk, a solicitat repingerea acțiunii depuse de Vitalie Voznoi ca fiind una neîntemeiată din motivele expuse în referință.

Terțul Iulia Dascăl, fiindu-I remisă citație pentru data și ora ședinței de judecată, nu s-a prezentat, motiv din care instanța de judecată, consultînd opiniile părților prezente la ședința de judecată, a dispus examinarea acțiunii în lipsa acesteia. (f.d. 44-47)

Aprecierea instanței de judecată.

Audiind explicațiile participanților prezenți la proces, analizând piesele dosarului prin prisma art. 130 din Codul de procedură civilă în coraport cu normele legale incidente speței, instanţa de judecată concluzionează că acțiunea dedusă judecății este neîntemeiată și urmează a fi respinsă din următoarele considerente.

Potrivit art. 93 din Codul administrativ, fiecare participant probează faptele pe care îşi întemeiază pretenţia. Prin derogare de la prevederile alin. (1), fiecare participant probează faptele atribuite exclusiv sferei sale. Reglementări suplimentare sau derogatorii sunt admisibile doar în baza prevederilor legale.

Conform art. 194 alin. (1) din Codul administrativ, în procedura în prima instanţă, în procedura de apel şi în procedura de examinare a recursurilor împotriva încheierilor judecătoreşti se soluţionează din oficiu probleme de fapt şi de drept.

În acord cu art.195 din Codul administrativ, procedura acţiunii în contenciosul administrativ se desfăşoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepţia art. 169–171.

În concordanță cu art. 218 din Codul administrativ, examinarea şi soluţionarea în fond a acţiunii în contencios administrativ are loc conform prevederilor Codului de procedură civilă, cu următoarele excepţii:

a) examinarea şi soluţionarea acţiunii în contencios administrativ are loc în şedinţă publică, iar în cazuri de excepţie stabilite de lege – în şedinţă închisă. Participanţii la proces se citează; în citaţie se comunică locul, data şi ora şedinţei. Dacă participanţii la proces convin de comun acord, examinarea şi soluţionarea acţiunii în contencios administrativ are loc în procedură scrisă;

b) instanţa de judecată acceptă probele prezentate după termenul stabilit în faza de pregătire pentru examinarea în fond a acţiunii în contencios administrativ, numai dacă participanţii la proces justifică şi probează imposibilitatea prezentării probelor în termenul stabilit de instanţă;

c) participanţii la proces care s-au prezentat cel puţin o dată în şedinţa de judecată pe parcursul examinării acţiunii în contencios administrativ sau au efectuat acte de procedură în contextul examinării acţiunii în contencios administrativ nu pot invoca lipsa citaţiei pentru efectuarea actelor de procedură la o dată ulterioară;

d) neprezentarea la şedinţa de judecată, fără motive temeinic justificate, a participanţilor şi/sau a reprezentanţilor lor nu împiedică soluţionarea acţiunii în contenciosul administrativ.

În consonanță cu art. 219 din Codul administrativ, instanţa de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declaraţiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanţi.

Instanţa de judecată depune eforturi pentru înlăturarea greşelilor de formă, explicarea cererilor neclare, depunerea corectă a cererilor, completarea datelor incomplete şi pentru depunerea tuturor declaraţiilor necesare constatării şi aprecierii stării de fapt. Instanţa de judecată indică asupra aspectelor de fapt şi de drept ale litigiului care nu au fost discutate de participanţii la proces.

Instanţa de judecată nu are dreptul să depăşească limitele pretenţiilor din acţiune, însă, totodată, nu este legată de textul cererilor formulate de participanţii la proces.

Instanţa de judecată poate avea o discuţie juridică cu participanţii la proces sau poate da în scris indicaţii cu privire la situaţia de drept a cauzei examinate.

Conform art. 118 alin. (1), (3) din Codul de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel. Circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea justă a cauzei sunt determinate definitiv de instanţa judecătorească pornind de la pretenţiile şi obiecţiile părţilor şi ale altor participanţi la proces, precum şi de la normele de drept material şi procedural ce urmează a fi aplicate.

Conform art. 121 din Codul de procedură civilă, instanţa judecătorească reţine spre examinare şi cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existenţa sau inexistenţa de circumstanţe, importante pentru soluţionarea justă a cazului, iar art. 122 din Codul de procedură civilă prevede că, circumstanţele care, conform legii, trebuie confirmate prin anumite mijloace de probaţiune nu pot fi dovedite cu nici un fel de alte mijloace probante. Admisibilitatea probelor se determină în conformitate cu legea în vigoare la momentul eliberării lor.

Materialele cauzei atestă că la data 03.07.2023 reclamantul a expediat prin e-mail o cerere către Parlamentul RM, destinatar fiind indicată Comisia mediu, climă şi tranziţie verde. În cererea depusă, reclamantul solicita: includerea Reclamantului în lista persoanelor cointeresate care, în mod prioritar, ar trebui să fie informaţi cu privire la procesul decizional asupra proiectului de lege nr.***** din 19.06.23; de a fi informat despre toate consultările publice iniţiate de Comisie; de a fi inclus în lista participanţilor la consultările publice organizate de Comisia parlamentară mediu, climă şi tranziţie verde pe data de 05.07.23, ora 16:00, asupra proiectului de lege nr.***** din 19.06.23. (f.d. 11)

Totodată la 17.07.23, Vitalie Voznoi a expediat prin e-mail o cerere în adresa Comisiei agricultură şi industrie alimentară din cadrul Parlamentului RM, solicitând: anularea procedurii actuale de consultare publică şi iniţierea unei noi proceduri, acceptarea spre examinare a recomandărilor propuse de reclamant în Anexa 1 la cererea sa; întocmirea unui tabel de divergenţe şi transmiterea acestuia la email-ul reclamantului; desfăşurarea consultărilor publice reale în cadrul unei şedinţe publice deschise a Comisiei parlamentare de profil. (f.d. 12-13)

Prin răspunsul din 24.07.2023 cu nr.CAI-05 nr.170 al Comisiei Agricultură și Industrie Alimentară din cadrul Parlamentului Republicii Moldova, s-a comunicat reclamantului că proiectul de lege nr.*****/23 este pe agenda de lucru a Comisiei, iar expunerile pe marginea acestuia vor fi conform procedurilor stabilite în Regulamentului Parlamentului adoptat prin Legea m.797-XIII din 02.04.1996. De asemenea, Comisia a menţionat, că pe marginea proiectului de lege urmează a se expune prin avizele sale Guvernul, Centrul Naţional Anticorupţie şi Direcţia Generală Juridică a Secretariatului Parlamentului, iar obiecţiile, propunerile şi recomandările parvenite vor fi examinate de Comisie în comun cu autorii iniţiativei legislative şi cu părţile interesate. (f.d. 14)

Subsecvent, instanța de judecată mai reține că, prin răspunsul din 24.07.2023 cu nr.CM-05 nr.204 al Comisiei Mediu, Climă și tranziție verde din cadrul Parlamentului Republicii Moldova, s-a comunicat reclamantului că Comisia este responsabilă de prezentarea Coraportului asupra proiectului de lege nominalizat, în conformitate cu art. 27 din Regulamentul Parlamentului adoptat prin Legea nr.797/1996. De asemenea, Comisia a menţionat că prin prisma domeniilor de activitate ale acesteia stabilite la punctul 10) al Hotărârii Parlamentului nr.72/2019, va examina proiectul de lege nr.*****/2023 la începutul sesiunii toamnă - iarnă a anului 2023. În răspunsul Comisiei s-a subliniat, că dacă Comisia va decide organizarea

consultărilor publice pe marginea proiectului de lege nr.*****/2023, atunci anunţul respectiv va fi plasat pe site-ul oficial al Parlamentului, iar solicitantul va fi informat cu referire la acest fapt. (f.d. 15)

Nefiind de acord cu răspunsurile Comisiilor Agricultură și Industrie Alimentară și Comisiei Mediu, Climă și tranziție verde din cadrul Parlamentului Republicii Moldova, reclamantul Vitalie Voznoi la 19.06.2023 s-a adresat cu cerere prealabilă către Parlamentul Republicii Moldova, cerere în care a indicat mai multe încălcări și a solicitat: amplasarea pe saitul Parlamentului textul iniţial al proiectului de lege cu toate documentele aferente; includerea reprezentanţilor ONG-urilor şi a Congresului Autorităţilor Locale din Moldova în grupul de lucru asupra proiectului de lege nr.*****/2023; prezentarea studiului de fezabilitate al proiectului, inclusiv sursele de finanţare pentru activităţile şi acţiunile specificate în proiectul de lege; publicarea tabelului divergenţilor constatate la proiectul de lege, cu aprecierile autorilor şi organelor de lucru ale Parlamentului; informarea solicitantului despre măsurile luate în termenele prevăzute de legislaţia în vigoare (f.d. 16-18)

La 29.09.23, Comisia agricultură şi industrie alimentară din cadrul Parlamentului Republicii Moldova, a răspuns reclamantului pe marginea cererii prealabile, menţionând că proiectul de lege nr.*****/2023 este pe agenda de lucru a Comisiei, urmând a se expune pe marginea acestuia conform procedurilor stabilite în Regulamentul Parlamentului, adoptat prin Lege nr.797-XIII din 02.04.1996. Totodată, Comisia a remarcat că asupra proiectului de lege încă nu s-a expus Guvernul RM, dar conform prevederilor art.58 alin.(2) ale Legii nr.797/1996, Comisia va supune examinării proiectul de lege dat doar în condiţiile avizului pozitiv al Guvernului - fapt condiţionat de art.131 alin.4 din Constituţie. De asemenea, Comisia de profil a menţionat, că acţiunile întreprinse de autorii proiectului de lege nr.*****/2023 în vederea consultării opiniei societăţii civile nu intervin în competenţa Comisiei, dar nici nu o substituie. (f.d. 19-20)

Ulterior, reclamantul Vitalie Voznoi, nefiind de acord cu răspunsul autorității pîrîte, a sesizat instanța de contencios administrativ cu prezenta acțiune.

Verificând acțiunile întreprinse de reclamanți în promovarea drepturilor și intereselor lor legitime, în corelare cu cadrul legal abordat supra, instanța de judecată constată cu certitudine că acesta a respectat rigorile de admisibilitate a prezentei acțiuni, în special a exercitat calea extrajudiciară de tranșare a litigiului și s-au încadrat în termenul legal, de altfel, temeiuri de inadmisibilitate regăsite la art. 207 din Codul administrativ nu au fost identificate.

Pe substanța pretențiilor reclamantului se învederează următoarele:

Conform art. 34 alin. (1) şi (2) din Constituţia Republicii Moldova, dreptul persoanei de a avea acces la orice informaţie de interes public nu poate fi îngrădit. Autorităţile publice, potrivit competenţelor ce le revin, sunt obligate să asigure informarea corectă a cetăţenilor asupra treburilor publice şi asupra problemelor de interes personal.

Potrivit art.6 din Legea privind accesul la informaţie, (1) în sensul prezentei legi, informaţii oficiale sînt considerate toate informaţiile aflate în posesia şi la dispoziţia furnizorilor de informaţii, care au fost elaborate, selectate, prelucrate, sistematizate şi/sau adoptate de organe ori persoane oficiale sau puse la dispoziţia lor în condiţiile legii de către alţi subiecţi de drept. (2) În sensul prezentei legi, drept documente purtătoare de informaţii sînt considerate: 1) oricare din următoarele (sau o parte din acestea): a) orice hîrtie sau alt material pe care există un înscris; b) o hartă, un plan, un desen, o fotografie; c) orice hîrtie sau alt material pe care sînt marcaje, figuri, simboluri sau perforări care au un sens pentru persoanele calificate să le interpreteze; d) orice obiect sau material din care pot fi reproduse sunete, imagini sau înscrisuri cu sau fără ajutorul

unui alt articol sau mecanism; e) orice alt înregistrator de informaţie apărut ca rezultat al progresului tehnic; 2) orice copie sau reproducere a purtătorilor de informaţii menţionaţi la punctul 1) al prezentului alineat; 3) orice parte a unei copii sau reproduceri menţionate la punctul 2) al prezentului alineat. (3) Informaţiile oficiale nedocumentate, care se află în posesia furnizorilor (persoanelor responsabile ale acestora), vor fi puse la dispoziţia solicitanţilor în ordine generală.

Conform art.7 al Legii privind accesul la informaţie nr. 982 din 11 mai 2000, (1) Exercitarea dreptului de acces la informaţie poate fi supusă doar restricţiilor reglementate prin lege organică şi care corespund necesităţilor: a) respectării drepturilor şi reputaţiei altei persoane; b) protecţiei securităţii naţionale, ordinii publice, ocrotirii sănătăţii sau protecţiei moralei societăţii.

(2) În conformitate cu alineatul (1) al prezentului articol, accesul la informaţiile oficiale nu poate fi îngrădit, cu excepţia: a) informaţiilor atribuite la secret de stat, reglementate prin lege organică, a căror divulgare neautorizată sau pierdere poate aduce atingere intereselor şi/sau securităţii Republicii Moldova; b) informaţiilor confidenţiale din domeniul afacerilor, prezentate instituţiilor publice cu titlu de confidenţialitate, reglementate de legislaţia privind secretul comercial, şi care ţin de producţie, tehnologie, administrare, finanţe, de altă activitate a vieţii economice, a căror divulgare (transmitere, scurgere) poate atinge interesele întreprinzătorilor; c) informaţiilor cu caracter personal, a căror divulgare este considerată drept o imixtiune în viaţa privată a persoanei, protejată de legislaţia privind protecţia datelor cu caracter personal; d) informaţiilor ce ţin de activitatea operativă şi de urmărire penală a organelor de resort, dar numai în cazurile în care divulgarea acestor informaţii ar putea prejudicia urmărirea penală, interveni în desfăşurarea unui proces de judecată, lipsi persoana de dreptul la o judecare corectă şi imparţială a cazului său, ori ar pune în pericol viaţa sau securitatea fizică a oricărei persoane - aspecte reglementate de legislaţie; e) informaţiilor ce reflectă rezultatele finale sau intermediare ale unor investigaţii ştiinţifice şi tehnice şi a căror divulgare privează autorii investigaţiilor de prioritatea de publicare sau influenţează negativ exercitarea altor drepturi protejate prin lege.

(3) Dacă accesul la informaţiile, documentele solicitate este parţial limitat, furnizorii de informaţii sînt obligaţi să prezinte solicitanţilor părţile documentului, accesul la care nu conţine restricţii conform legislaţiei, indicând-se în locurile porţiunilor omise una din următoarele sintagme: ”secret de stat”, ”secret comercial”, „informaţie confidenţială despre persoană”. Refuzul accesului la informaţie, la părţile respective ale documentului se întocmeşte cu respectarea prevederilor articolului 19 din prezenta lege.

(4) Nu se vor impune restricţii ale libertăţii de informare decît dacă furnizorul de informaţii poate demonstra că restricţia este reglementată prin lege organică şi necesară într-o societate democratică pentru apărarea drepturilor şi intereselor legitime ale persoanei sau protecţiei securităţii naţionale şi că prejudiciul adus acestor drepturi şi interese ar fi mai mare decît interesul public în cunoaşterea informaţiei. (5) Nimeni nu poate fi pedepsit pentru că a făcut publice anumite informaţii cu accesibilitate limitată, dacă dezvăluirea informaţiilor nu atinge şi nu poate să atingă un interes legitim legat de securitatea naţională sau dacă interesul public de a cunoaşte informaţia depăşeşte atingerea pe care ar putea să o aducă dezvăluirea informaţiei.

Conform art. 10 alin.(1)-(3) din Legea privind accesul la informaţie nr.982-XIV din 11.05.2000, (1) Persoana are dreptul de a solicita furnizorilor de informaţii, personal sau prin reprezentanţii săi, orice informaţii aflate în posesia acestora, cu excepţiile stabilite de legislaţie. (2) Dreptul persoanei de a avea acces la informaţii, inclusiv la informaţiile cu caracter personal, nu poate fi îngrădit decît în condiţiile legii. (3) Orice persoană care solicită acces la informaţii în

conformitate cu prezenta lege este absolvită de obligaţia de a-şi justifica interesul pentru informaţiile solicitate.

Conform art. 11 alin. (1) pct. 1), 2) şi 4) din Legea privind accesul la informaţie nr.982-XIV din 11.05.2000, furnizorul de informaţii, în conformitate cu competenţele care îi revin, este obligat: să asigure informarea activă, corectă şi la timp a cetăţenilor asupra chestiunilor de interes public şi asupra problemelor de interes personal; să garanteze liberul acces la informaţie; să respecte termenele de furnizare a informaţiei, prevăzute de lege.

În conformitate cu prevederile art. 12 din Lege, informaţiile oficiale vor fi puse la dispoziţia solicitanţilor în baza unei cereri scrise sau verbale. Cererea scrisă va conţine: a) detalii suficiente şi concludente pentru identificarea informaţiei solicitate (a unei părţi sau unor părţi ale acesteia); b) modalitatea acceptabilă de primire a informaţiei solicitate; c) date de identificare ale solicitantului. Cererea poate fi înaintată verbal în cazurile în care este posibil răspunsul pozitiv, cu satisfacerea imediată a cererii de furnizare a informaţiei. În cazul în care furnizorul intenţionează să refuze accesul la informaţia solicitată, el va informa solicitantul despre aceasta şi despre posibilitatea depunerii unei cereri scrise.

În corespundere cu prevederile art.16 din Lege, (1) Informaţiile, documentele solicitate vor fi puse la dispoziţia solicitantului din momentul în care vor fi disponibile pentru a fi furnizate, dar nu mai tîrziu de 15 zile lucrătoare de la data înregistrării cererii de acces la informaţie. (2) Termenul de furnizare a informaţiei, documentului poate fi prelungit cu 5 zile lucrătoare de către conducătorul instituţiei publice dacă: a) cererea se referă la un volum foarte mare de informaţii care necesită selectarea lor; b) sînt necesare consultaţii suplimentare pentru a satisface cererea. (3) Autorul cererii va fi informat despre orice prelungire a termenului de furnizare a informaţiei şi despre motivele acesteia cu 5 zile înainte de expirarea termenului iniţial.

Corespunzător, obiect al examinării prezentei cauze în instanţa de contencios administrativ îl constituie - constatarea încălcării dreptului reclamantului la informare, comise de către pîrîți; constatarea încălcării dreptului reclamantului la participare, comise de către pîrîți; obligarea pîrîților de a prezenta reclamantului informațiile solicitare, cît și constatarea încălcării procesurii de efectuare a ședinței Comisiei.

În baza normelor legale citate supra se atestă că, subiecți ai raportului juridic ce ține de asigurarea accesului la informare sunt solicitantul și furnizorul de informație. Solicitant poate fi orice persoană care dorește să obțină o informație ținând cont de limitele referitor la informația solicitată (dacă informația dată este și/sau nu obiect al raportului dat și dacă aceasta poate și/sau nu să fie furnizată).

Totodată, din definiția legală rezultă că, furnizor de informație este posesorul informațiilor oficiale, care reprezintă acele informații care au fost elaborate, selectate, prelucrate, sistematizate şi/sau adoptate de organe ori persoane oficiale sau puse la dispoziția lor în condiţiile legii de către alţi subiecţi de drept.

În acest sens, ca o persoană să fie subiect al raportului ce ține de accesul la informație în calitate de furnizor de informație, aceasta trebuie să dețină informația oficială care este catalogată în acest sens prin prisma normei legale. Informaţia susceptibilă de a fi furnizată poate fi: documentată sau nedocumentată. Constituie informaţie documentată informaţia care este fixată pe un anumit purtător informaţional: scris, electronic etc. Constituie informaţie nedocumentată informaţia nefixată pe un suport informaţional, dar despre care furnizorul de informaţie are cunoştinţă, adică este posesor al acesteia.

Conform art.21 alin. (1) și (4) Legea privind accesul la informaţie nr.982-XIV din 11.05.2000, (1) persoana care se consideră lezată într-un drept sau interes legitim de către

furnizorul de informaţii poate ataca acţiunile acestuia atît pe cale extrajudiciară, cît şi direct în instanţa de contencios administrativ competentă. (2) Persoana, de asemenea, se poate adresa pentru apărarea drepturilor şi intereselor sale legitime Avocatului Poporului. (3) Persoana care se consideră lezată într-un drept sau interes legitim poate ataca orice acţiune sau inacţiune a persoanei responsabile pentru primirea şi examinarea cererilor de acces la informaţii, dar în special cu privire la: a) refuzul neîntemeiat de a primi şi înregistra cererea; b) refuzul de a asigura accesul liber şi necondiţionat la registrele publice aflate la dispoziţia furnizorului de informaţii; c) încălcarea termenelor şi procedurii de soluţionare a cererii de acces la informaţie; d) neprezentarea sau prezentarea necorespunzătoare a informaţiilor solicitate; e) refuzul neîntemeiat de a prezenta informaţiile solicitate; f) atribuirea neîntemeiată a informaţiei la categoria informaţiilor care conţin secrete de stat, secrete comerciale sau la categoria altor informaţii oficiale cu accesibilitate limitată; g) secretizarea neîntemeiată a unor informaţii; h) stabilirea plăţii şi mărimii acesteia pentru informaţiile furnizate; i) cauzarea unor prejudicii materiale şi/sau morale prin acţiunile ilegale ale furnizorului de informaţii. (4) În cadrul soluţionării litigiilor privind accesul la informaţie, organele competente vor întreprinde măsuri pentru protejarea drepturilor tuturor persoanelor ale căror interese pot fi atinse prin divulgarea informaţiei, inclusiv se va asigura participarea acestora în cadrul procesului în calitate de terţă parte.

Potrivit art. 19 alin. (2) din Legea privind accesul la informaţie nr.982-XIV din 11.05.2000, furnizorii de informaţii nu pot fi obligaţi să prezinte probe ale inexistenţei informaţiilor nedocumentate.

Instanța de judecată, reține, că din probele administrate rezultă că pârâtul Parlamentul Republicii Moldova a răspuns reclamantul în interiorul termenului legal la cererile adresate de către acesta la 03.07.2023 și la 17.07.2023, lui Vitalie Voznoi fiindu-i furnizate informațiile pe care le deținea, iar în privința cerințelor reclamantului vis-a-vis de procedura de adoptare a Legii nr.***** din 19.06.23 reclamantului i-a fost comunicată procedura de adoptare, termenele cît și necesitatea obținerii avizelor pe marginea proiectului de Lege indicată.

Astfel, în baza analizei efectuate, instanța consideră că cererea de chemare în judecată este neîntemeiată, deoarece Vitalie Voznoi nu a demonstrat că pârâtul Parlamentul Republicii Moldova a încălcat drepturile și interesele legale ale reclamantului la examinarea cererilor adresate de către acesta la 03.07.2023 și la 17.07.2023, argumentele reclamantului fiind puerile, lipsite de fundamentare juridică și faptică, constituind în esență opinia subiectivă a reclamantului.

Din considerentele enunţate, instanţa concluzionează că, Parlamentul Republicii Moldova şi-a exercitat dreptul în limitele legale prevăzute, conform scopului acordat prin lege, prin urmare, instanţa consideră că cererea de chemare în judecată înaintată de Voznoi Vitalie urmează a fi respinsă ca fiind neîntemeiată.

Celelalte temeiuri invocate de către partea reclamantă întru anularea actului contestat, nu ating nivelul minim pentru a fi considerate de către instanța de judecată ca temeiuri suficiente pentru anularea actelor contestate, acestea fiind emise de către un organ competent și cu respectarea normelor legale aplicabile speței și a limitelor dreptului discreționar al autorității publice pârâte.

Conform art. 224 alin. (1) lit. f) Cod administrativ, examinînd acţiunea în contencios administrativ în fond, instanţa de judecată adoptă una dintre următoarele hotărîri: respinge acţiunea ca fiind neîntemeiată, dacă nu sînt îndeplinite condiţiile de adoptare a unei hotărîri prevăzute la lit. a) – e).

În temeiul celor expuse și în conformitate cu prevederile art.art.224-225 din Codul administrativ, instanţa de judecată,

H O T Ă R Ă Ş T E :

Se respinge acțiunea depusă de Vitalie Voznoi împotriva Parlamentului Republicii Moldova, Comisia Agricultură și Industrie Alimentară, Comisia Mediu, Climă și Tranziție Verde și Iulia Dascăl privind contestarea actelor administrative, ca neîntemeiată.

Hotărîrea cu drept de apel la Curtea de Apel Centru în termen de 30 zile de la pronunțarea dispozitivului, prin intermediul Judecătoriei ***** (sediul Centru).

Preşedinte de şedinţă, judecător Vitalii Ciumac